

gereksiniminin karşılanmasında önemli bir yer tutmaktadır.

100 g Kamkat'ın Gıda Değeri	
Askorbik Asit	151 mg
Demir	1,7 mg
Fosfor	97 mg
Kalori	274
Kalsiyum	266 mg
Karbonhidratlar	72,1 g
Potasyum	995 mg
Protein	3,8 g
Riboflavin	0,40 mg
Sodyum	30 mg
Thiamine	0,35 mg
Vitamin A	2.530 I.U
Yağ	0,4 g
Bu değerler United States Department of Agriculture'dan alınmıştır.	

Yetiştirme Tekniği

Kamkat, şu ana kadar yapılan çalışmalar doğrultusunda en iyi performansı gösterdiği Carrizo sitranjı üzerine, "T" göz aşısı yapılarak üretilir. Erkek ve dişi organları aynı çiçek üzerinde ve kendine verimli olduğundan tek bir kamkat bitkisi her yerde çiçeğe ve meyveye yatabilmektedir. Akdeniz bölgesinde Temmuz-Ağustos ayı sonlarına doğru çiçek açmakta, meyve oluşması Ağustos sonu ile Eylül ayı içersinde olmaktadır. Meyveleri iri zeytin büyüklüğünde olup Şubat-Mart aylarında yeme olgunluğuna erişmektedir. Meyve koparılmazsa bir yıl bitki üzerinde kalabilmekte, aynı lezzetle yenebilmektedir. -4 derece sıcaklığın altına düşmeyen yerlerde yetiştirilebilir. Havadar, aydınlık, uzun süre direkt güneş ışığı alabilen alanlardan hoşlanır. Güneş ışığının yetersiz olduğu durumlarda çiçek açmaz, meyve vermez ve yaprak döker. Bitki bodur yapıda olduğu için sadece genç bitkilerin saksısı 2 yıl sonra değiştirilmelidir.

Toprak İsteği

İdeal toprak pH değeri 6,5-7 civarında olmalıdır. Organik maddece fakir olmayan toprakları sever. Hazırlanacak harcin nispeten gevşek yapılı, havalanmaya imkân veren nitelikte olması arzu edilir. Topraktaki nemin aşırı kaybına yol açmayacak şekilde, aşırıya kaçmaksızın dengeli bir sulama rejimi uygulanmalıdır. Yazın haftada 1, kışın 10-15 günde, tercihen kireçsiz su ile sulanmalıdır.

Gübreleme

Mart-Nisan aylarında bir miktar azotlu gübre uygulanmasında fayda vardır. Çiçeklenmeden sonra küçük meyveler oluştuğunda çok az bir miktar daha azotlu gübre uygulanması yerinde bir uygulamadır. Kış aylarından çıkarken de fosfor ve potasyumlu gübre uygulanmasında fayda vardır.

İlkbahar ve yaz aylarında, 15 günde bir 2 g/l iz elementli kompoze gübre verilmelidir.

Türleri

Yetiştiriciliği yapılan kamkatın tanınmış türleri şunlardır:

Hong Kong

Chin chü, shan chin kan, ve chin tou olarak adlandırılırlar. Hong Kong ve Çin'in bazı dağlık bölgelerinde yetiştir. Çevre genişliği 1.6-2 cm civarındadır. Olgunlaştığında zayıf ve fazla etli olmayan kabuğu soyulur. 3-4 küçük çekirdeği bulunur.

Kamkat, "turuncgiller ailesinin küçük mücevheri" olarak adlandırılmaktadır. Kamkat adını verdiğimiz bu meyve, Latince "*Citrus fortunella*" olarak adlandırılır. Fortunella adını, 1812-1880 yılları arasında yaşamış İskoçyalı bahçecilik uzmanı Robert Fortune'un soyadından almaktadır. Robert Fortune, Çin'de yaşadığı yıllarda sürekli ilginç bitkileri toplamış ve İngiltere'ye dönüşünde de bu koleksiyonunu beraberinde getirmiştir. Batı dünyası, bu birikimin içinde yer alan kamkatla, Fortune sayesinde tanışmış ve onu onurlandırmak amacıyla, bu bitkilerin cins adına Fortunella denmiştir. Farklı ülkelerde "kumquat ya da komquat" adlarıyla anılan meyveye "altın portakal" da denilmektedir.

19. yüzyılda Avrupa ve Kuzey Amerika'ya giren kamkat, seralarda ve saksıda yetiştirilmektedir. Hatta günümüzde süs bitkisi olarak balkonlarda, bahçelerde çevre düzenlemesinde de kullanılmaktadır. Dünyada Çin, Japonya, Amerika'da yaygın olarak; daha küçük ölçekte Porto Riko, Guatemala, Kolombiya, Brezilya; Güney Hindistan'da da yalnızca deniz seviyesinden yüksek yerlerde yetiştirilmektedir. Avustralya ve Güney Afrika'da sınırlı olarak yetiştirilmektedir.

Doğu Asya ve Çin'de doğal olarak yayılış gösteren çalı biçimindeki kamkat; portakal, mandalina, bergamot, limon gibi turuncgiller ailesinin bir meyvesidir. Biçimi limona, rengiyse portakala benzer. Ama limon ve portakal kabuğu soyularak yenirken; kamkatın kabuğunu soymanıza gerek yoktur. Kokusu bergamotu andırır ve elinizde tuttuğunuz kamkatın kokusu uzun kalıcıdır. Tadı tatlıdır.

Genel olarak günlük toplam enerjinin %10-%15'nin de proteinden gelmesi önerilir. Bu durumda, 50 kilogram gelen bir kişinin günlük protein gereksinimi yaklaşık 50 gramdır. Kamkatın bileşimindeki protein miktarıysa, günlük protein

Marumi

Japonya kökenli olup, Meyve hafif basık küre şeklinde yuvarlaktır. Uzunluğu 3,2 cm kadardır. Altın sarısı renktedir. Meyve aromatic ve baharatımsıdır. 4-7 çekirdeği bulunur. Ağacı 2,75 m'ye kadar ulaşır. Küçük yapraklıdır. Aynı sezon için de oluşabilecek soğuklara karşı daha dayanıklıdır.

Meiwa

Japonya kökenlidir. Kısa yuvarlak bir yapıda olup 4 cm'lik bir genişliğe sahiptir. Kabuk portakal sarısı renkte olup, çok kalındır. Meyvesi tatlı olup 7 çekirdeğe sahiptir. Sık sık çekirdeksiz veya daha az çekirdekli olanlarına da rastlamak mümkündür. Çin'de de yaygın olarak bu çeşit yetiştirilir. Taze olarak yenilmek için en ideal kamkattır.

Nagami

Çin'den dünyaya yayılmıştır. 4-5 dilimlik meyvesi olup 2-5 çekirdeği vardır. Meyvesi yuvarlak olup 4-5 cm büyüklüğe erişir. Mevsimi Ekim - Ocak ayı arasındadır. Ağacı 4,5 m'ye kadar ulaşır. Dünyada, Çin, Japonya, Amerika, Porto Riko, Guatemala, Kolombiya, Brezilya ve Güney Hindistan'da yetişir.

T.C.

TARIM ve ORMAN BAKANLIĞI

Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü

Alata Bahçe Kültürleri Araştırma Enstitüsü

KAMKAT YETİŞTİRİCİLİĞİ

Mustafa Murat HOCAGİL
Ziraat Yüksek Mühendisi

Mersin-2022

🏠: Alparslan Türkeş Bulvarı, No: 492
33740, Erdemli / MERSİN
🌐: <https://arastirma.tarimorman.gov.tr/alata>
@: alata@tarimorman.gov.tr
☎: 0 324 518 00 52
🖨: 0 324 518 00 80